

Magyarországi Evangélikus Egyház Jogértelmező Testülete

A Magyarországi Evangélikus Egyház Jogértelmező Testület saját hatáskörben az alábbi jogértelmezési állásfoglalást adja ki.

I.

A Jogértelmező Testülethez egy konkrét Egyházi Bírósági ítélet tekintetében tettek fel kérdéseket, mellyel kapcsolatban a Jogértelmező Testület az alábbiakat mondja ki.

A Jogértelmező Testület hatásköre az egyházi jogszabályok esetleges értelmezésére terjed ki, de semmiképpen nem terjedhet ki egy egyházi bírósági ítéletben megfogalmazott bírói jogértelmezés, indokolás felülvizsgálatára, a bírói ítélet értelmezésére.

A Magyarország Evangélikus Egyház Bírósága minden egyéb testülettől független, jogerős ítélete az érintett személyekre kötelező és végrehajtható, ellene jogorvoslatnak nincs helye, azt a Jogértelmező Testület esetlegesen sem értelmezheti. A Jogértelmező Testület a fentiekre tekintettel nem foglal és nem is foglalhat állást egy adott bírósági ítélet indokolása, így bírói jogértelmezése, jogalkalmazása tekintetében.

Természetesen egy bírósági ítélet kapcsán megfogalmazódhatnak további kételyek, vagy attól eltérő értelmezése lehet valamely evangélikus egyháztagnak, vagy tisztségviselőnek, illetve evangélikus szervezetnek egy adott jogszabályhely értelmezése tekintetében, azonban itt is a kérdést csak úgy lehet feltenni helyesen – a bíróság adott ítéletét tiszteletben tartva -, hogy kizárólag csak egy jogszabályhely értelmezésével lehet a Testülethez fordulni, nem pedig a bírósági jogesetre hivatkozva.

A Jogértelmező Testület egyébként nem köteles minden megkeresésre válaszolni, jogértelmező állásfoglalását sem konkrét ügyekben adja ki, hanem abban az esetben, ha egy kérdéses jogszabályhely értelmezése valóban eltérő jogértelmezési, jogalkalmazási álláspontokat eredményezhet és az adott jogértelmezés fontosabb vagy lényegesebb jogszabályhelyek, jogintézmények tekintetében tudnak általános iránymutatást adni.

II.

A Jogértelmező Testület korábban általános jellegű állásfoglalást adott ki az egyházi tisztségek betöltésével kapcsolatban az a Magyarországi Evangélikus Egyházzal szóló 1997. évi I. tv. 13. §-nak értelmezése tekintetében.

A fenti jogszabályhely az alábbiakat mondja ki:

„A Magyarországi Evangélikus Egyház tagja az a magyar állampolgár és Magyarországon élő személy, aki keresztségben részesült az evangélikus egyháznak a Szentírás alapján alapuló hitvallásos tanítását elfogadja, vallja, és képességei szerint megtartja.” [Egyháztörvény 13.§]

A fenti jogszabályhely további értelmezéseként kérdésként merül fel, hogy „a keresztségben részesült” kifejezés úgy értelmezendő-e, hogy az kizárólag az evangélikus szertartás szerinti keresztség meglétét kívánja-e meg.

A Jogértelmező Testület állásfoglalása szerint a fenti kitéltet nem lehet szűkítően értelmezni, így minden olyan keresztesny egyház szertartása szerinti keresztesget el kell fogadni, amely egyházat az Evangélikus Egyház ilyenként (keresztesny egyház) elfogad.

A keresztesget egyetemessége felekezetek feletti, a történelmi egyházak egymás keresztesget elfogadják, betéréskor, áttéréskor meg nem ismétlik. Ez azonban nem jogi, hanem teológiai megfontoláson alapul. Ennek nyomán jogilag sem szűkíthető be semmiféle törvényi hely a keresztesget evangélikus szertartás szerinti meglétére. A keresztesget feltétele ugyanis nem az, hogy milyen szertartás szerint végzik, hanem hogy az az Atya, Fiú, Szentlélek nevében történik. (Vö. Mt 28,18-) Ebben az érelemben beszél Pál apostol is arról, hogy egy a keresztesget (Ef 4,5).

Természetesen itt figyelemmel kell lenni a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény 1. sz. mellékletében meghatározott bevett egyházakra, hiszen a Magyarországi Evangélikus Egyház is csak olyan bevett, keresztesny egyházat ismerhet el ilyenként, amelyet a törvény mindenkorli melléklete tartalmaz, vagy törvényi felhatalmazás alapján az országgyűlés ilyenként ismer el.

III.

Kérdésként merült fel a választásokról és a szavazásról szóló a 2005. évi VII. tv. 2. § (1) bekezdésének értelmezése a választói névjegyzék összeállításával kapcsolatban.

A fenti jogszabályhely az alábbiakat mondja ki:

„A Magyarországi Evangélikus Egyházban választó és szavazati joga annak a nagykorú egyházközségi tagnak van, aki egyházközsége nyilvántartásában (választói névjegyzék) szerepel. A választói névjegyzék összeállításáról – a helyi sajátosságok figyelembevételével meghatározott feltételek alapján – az egyházközsége elnöksége évente legkésőbb a zárszámadás határnapjáig gondoskodik, és két hétig az egyházközsége helyiségében hozzáférhetővé teszi. A névjegyzék vitás kérdéseiről a presbitérium dönt.”

A Jogértelmező Testület állásfoglalása szerint a fenti jogszabályhelyet sem kell szűkítően értelmezni. A fentiek alapján az Egyházközsége Elnöksége a helyi sajátosságok figyelembevételével évente állapítja meg, illetve aktualizálja a választói névjegyzéket, amely fogalmakat az „állítja össze” kifejezés tartalmazza, amely választói névjegyzék összeállításának végső határideje a mindenkorli éves zárszámadás időpontja. A jogszabály nem véletlenül csak a zárszámadás végső időpontját határozza meg, ezen belül a választói névjegyzék összeállításának határidejét, határnapját az adott egyházközsége szabadon

állapíthatja meg. A jogszabályi értelmezés tekintetében az sem kizárt, hogy egy éven belül több esetben is aktualizálja a választói névjegyzéket az Elnökség. A törvény ugyan nem mondja ki, de nyilvánvalóan egy adott választási eljárás megkezdése előtt célszerű aktualizálni a névjegyzéket, de természetesen ez sem kötelező.

A helyi sajátosságok figyelembevétele megnyilvánulhat közgyűlési, presbitériumi döntésben, illetve adott esetben valamely választásra jogosult testület, egyházi szervezet döntésében.

IV.

További kérdésként merült fel 2005. évi VII. tv. 3. § (1) bekezdése értelmezésével kapcsolatban, hogy a „konfirmált” megjelölést úgy kell-e értelmezni, hogy az adott tisztséget betöltő személynek kizárólag evangélikus szertartás szerint megtartott konfirmációval kell-e rendelkeznie.

A Jogértelmező Testület állásfoglalása szerint

A konfirmáció nem szentség, így annak megítélése elsősorban teológiaiilag, másodsorban jogilag nem szűkíthető. Olyan kései, korhoz kötött, a protestantizmus történetét nem végigkísérő protestáns szokásról van szó, amely nem elválasztja, hanem összeköti a református és evangélikus egyházat. Bár az kétségen kívül való, hogy a konfirmáció szorosan kapcsolódik az adott protestáns felekezet sajátos hitvallásaihoz is, mégis a korai, egyetemes hitvallásokra alapoz, és azokat adja meg a hit mértékeiként. A szertartások nem csak felekezetenként, de felekezeteken belül koronként, országokként, sőt területenként is eltérnek. Ezért nem beszélhetünk evangélikus szertartás szerinti konfirmációról, ebben az értelemben a törvény sem használja és nem értelmezi felekezetre leszűkítve a konfirmáció fogalmát. Ezt a tényt kiegészíti a protestáns egyházak közt élő Leuenbergi Konkordia, amelynek elfogadásával és általa a GEKE-ben vállalt (Európai Evangélikus Egyházak Közössége) aktív szerepvállalással egyházunk megéli a protestáns-keresztény közösséget, így nem csak az úrvacsorai és szószék közösséget, hanem az egyházi életben – adott esetben a konfirmáció elfogadásában – való közösséget is. Ennek következtében a Magyarországi Evangélikus Egyház Törvénykönyve és annak egyes jogszabályai nem különböztetnek meg evangélikus vagy más szertartás szerinti konfirmációt.

Budapest, 2013. szeptember 12.

Dr. Hafenscher Károly
zsinati elnök

Dr. Székács György
országos ügyész

Dr. Giró Szász János
a bíróság elnöke